

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ
«Основи економіки землекористування»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 193 Геодезія та землеустрій
Освітня програма «Геодезія та землеустрій»
Рік навчання 2024-25
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)

д.е.н., професор кафедри земельного кадастру
Новаковська Ірина Олексіївна
novakovska@nubip.edu.ua

Сторінка дисципліни в
eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3956>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «*Основи економіки землекористування*» досліджує економічні аспекти використання землі, її розподіл, ефективне використання та вплив на економіку. Вона охоплює такі питання, як аграрна політика, земельні відносини, ринок землі, регулювання використання земельних ресурсів та їх вартість, а також взаємозв'язок між земельним господарством і загальною економікою країни чи регіону.

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи економіки землекористування» є вивчення основ економіки землекористування, теорії і практики функціонування землекористування як важливої складової сфери підприємницької діяльності, матеріальної і фінансової основи територіальних громад та держави.

Завданням вивчення дисципліни є: дослідження теорії економіки землекористування, теоретичних основ раціоналізації землекористування та ціноутворення землі в ринковій економіці; оволодіння студентами методикою економічного аналізу, системою економічних показників, які характеризують землекористування; знання суті основних економічних категорій, особливості аграрного виробництва і ринку землі; формування знань, вмінь і навиків в області економіки землекористування, а також прищеплення системного і творчого пізнання їх реалізації в професійній діяльності.

НАБУТТЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Компетентності	
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	
ЗК01	Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.
ЗК02	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</i>	
СК03	Здатність застосовувати нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали у професійній діяльності.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

PH 3	Доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументацію
PH 4	Знати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали в сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузей

РОЗПОДІЛ ГОДИН

Вид заняття	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Кількість годин	15 годин	15 годин	90 годин

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ практичні/ самостійні))	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
7 семестр				
Модуль 1. Економіка землекористування: сутність та показники ефективності				
Тема 1. Суть, зміст і предмет землекористування	2/2/10	Знати основні теоретичні поняття та визначення, пов'язані з землекористуванням. Вміти аналізувати вплив географічних, екологічних та економічних факторів на землекористування. Розуміти взаємозв'язок між землекористуванням, екологією та економікою.	Виконання завдання на практичних заняттях (в групі та самостійно). Виконання самостійної роботи (в малих групах, самостійно).	Виконання та здача індивідуальних завдань. Модульна тестова робота. Самостійна робота.
Тема 2. Земельні ресурси, їх склад, характеристика та ефективність використання	2/2/10	Знати склад та структуру земельного фонду. Вміти визначати оптимальні методи використання земельних ресурсів. Порівнювати різні методи використання земельних ресурсів з точки зору їх ефективності та сталості. Розуміти роль ефективного управління земельними ресурсами у збалансованому розвитку суспільства.	Підготовка та написання модульної контрольної роботи	
Тема 3. Економічні	2/2/10	Знати основні принципи ринкової		

<p>відносини у сфері землекористування в ринкових умовах</p>		<p>економіки у сфері землекористування. Вміти оцінювати ефективність ринкових механізмів управління земельними ресурсами Аналізувати ризики та можливості, пов'язані з використанням земельних площ у контексті ринкової економіки. Розуміти роль державного регулювання у забезпеченні стабільності та розвитку ринкових відносин у сфері землекористування.</p>		
<p>Тема 4. Оптимізація і екологізація землекористування</p>	<p>1/1/10</p>	<p>Знати основні поняття, принципи, правові норми та стандарти оптимізації землекористування. Вміти застосовувати методи оптимізації та екологізації землекористування у практичних завданнях. Аналізувати вплив екологізації землекористування на зменшення викидів та забруднення довкілля. Розуміти важливість балансу між потребами суспільства та збереженням природних ресурсів для майбутніх поколінь</p>		

7 семестр

Модуль 2. Економіка землекористування: рента, охорона та організація

<p>Тема 5. Земельна рента як показник прибутковості землі</p>	<p align="center">2/2/10</p>	<p>Знати поняття земельної ренти, механізм її формування, види, фактори, що впливають на величину земельної ренти. Вміти обчислювати величину земельної ренти. Аналізувати залежність між земельною рентою та іншими економічними показниками. Розуміти сутність земельної ренти як економічного поняття.</p>	<p>Виконання завдання на практичних заняттях (в групі та самостійно). Виконання самостійної роботи (в малих групах, самостійно). Підготовка та написання модульної контрольної роботи</p>	<p>Виконання та здача індивідуальних завдань. Модульна тестова робота. Самостійна робота.</p>
<p>Тема 6. Економічний механізм охорони земельного фонду та стимулювання раціонального землекористування</p>	<p align="center">2/2/10</p>	<p>Знати основні принципи та інструменти економічного механізму охорони земельного фонду. Вміти застосовувати економічні інструменти для заохочення ефективного використання земельних ресурсів. Аналізувати ефективність застосування різних методів стимулювання землекористування. Розуміти вплив економічних рішень на сталий розвиток сільськогосподарських та інших галузей.</p>		
<p>Тема 7. Територіальна організація системи землекористувань</p>	<p align="center">2/2/10</p>	<p>Знати основні принципи територіальної організації системи землекористувань. Вміти визначати показники ефективності використання землі в контексті територіальної організації землекористування.</p>		

		Аналізувати територіальні особливості для визначення оптимальних варіантів землекористування. Розуміти роль територіальної організації землекористування у сталому розвитку та збереженні природних ресурсів.		
Тема 8. Обмеження та обтяження землекористування та їх вплив на економічні показники землекористування	1/1/10	Знати основні види обмежень та обтяжень землекористування. Вміти аналізувати наслідки різних типів обмежень і обтяжень на сільськогосподарську діяльність та економіку. Розуміти вплив обмежень та обтяжень на загальну економічну динаміку регіону чи країни.		
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Баїк О., Ярмол Л., Сірант М., Попадинець Г. Стецюк Н. Раціональне природокористування як складова екологічної безпеки: економіко-правові аспекти. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2021. № 4(39). С. 429–438. URL: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v4i39.241410>
2. Галушкіна Т.П. Економіка природокористування. – Харків : Бурун Книга, 2018. 479 с.
3. Георгій Поясник. Українська економіка природокористування: проблеми та перспективи розвитку в реаліях глобальної нестабільності. doi: <https://doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2023.30.135>
4. Економіка землекористування та землевпорядкування. Методичні рекомендації для практичних занять здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Геодезія та землеустрій» спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» денної форми здобуття вищої освіти. Укладач Олійник Т.Г. МИКОЛАЇВ, 2022. 34 с.
5. Новаковська І.О., Іщенко Н.Ф., Славін І.В. Економіка землекористування: практикум для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр» спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій», 2021, 48 с.
6. Новаковська І.О. Основи економіки землекористування: електронний курс. НУБіП України. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3755>
7. Novakovska I.O., Kustovska O.V. Economics of land use and land management. Part I: textbook. Kyiv: NUBiP of Ukraine, 2022. 408 p
8. Прямухіна Н. В. Раціональне природокористування як складова еколого-економічної конкурентоспроможності міських територій. Економіка, фінанси, менеджмент. 2019. URL: <https://r.donnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/2282?locale-attribute=uk>
9. Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації: постанова КМ від 20 березня 2022 р. № 326. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/326-2022-%D0%BF#Text>
10. Про затвердження Методики визначення шкоди та збитків завданих земельному фонду України внаслідок збройної агресії Російської Федерації: наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 18 травня 2022 № 295. URL: <https://minagro.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodiki-viznachennya-shkodi-ta-zbitkiv-zavdanih-zemelnomu-fondu-ukrayini-vnaslidok-zbrojnoyi-agresiyi-rosijskoyi-federaciyi>
11. Про затвердження Методики визначення розміру шкоди завданої землі, ґрунтам внаслідок надзвичайних ситуацій та/або збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану: наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 04.04.2022 № 167. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0406-22#Text>
12. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI// Законодавство України / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
13. Цивільний кодекс України: Відомості Верховної Ради України від 19 червня 2003 р. № 980-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
14. Хвесик М. А. Економіка природокористування: вектори розвитку. К. : ДУ ІЕПСР НАН України, 2019. 398 с.
15. [Електронні сервіси ДЗК](https://land.gov.ua/). URL: <https://land.gov.ua/>
16. Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: minagro.gov.ua
17. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https://mepr.gov.ua/>
18. [Офіційний портал Верховної Ради України](https://www.rada.gov.ua). URL: <https://www.rada.gov.ua>